

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА**

**Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра політології**

ПРИКЛАДНА ПОЛІТОЛОГІЯ

Методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності – 052 Політологія
(електронне видання)

Одеса

2023

УДК 32-027.22(072)

П 759

Укладач: к. політ. н., **Михайло ШАБАНОВ** – доцент кафедри політології
Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Рецензенти:

ПЕХНІК Алевтіна – к.політ.н., доцент кафедри суспільних комунікацій та
регіональних студій Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова

МАЙСТРЕНКО Юлія - кандидат політичних наук, доцент кафедри
міжнародних відносин Одеського національного університету ім. І.І.
Мечникова

*Рекомендовано Вченою радою факультету міжнародних
відносин, політології та соціології Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова*

(Протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Прикладна політологія. [Електронний ресурс] : електрон. метод.
рекомендації до практичних занять з курсу «Прикладна політологія» для
студ. першого (бакалавр) рівня вищої освіти / уклад. М.О.Шабанов. – Одеса :
Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. – 36 с.

Методичні рекомендації підготовлено з метою надання допомоги бакалаврам у вивченні та розумінні змісту процесу та основних етапів проведення прикладної політичної аналітики, підготовці до консультативної роботи в електоральному процесі, сферах політичного маркетингу та політичного менеджменту. Методична розробка містить тематику лекційних, тематику практичних занять, завдання для самостійної роботи, короткий термінологічний словник, перелік питань до іспиту та список рекомендованої літератури

УДК 32-027.22(072)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ.....	6
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ, ПОВІДОМЛЕНЬ ТА ДОПОВІДЕЙ.....	25
ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ	27
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	33
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК.....	37

ВСТУП

Політична наука сьогодні пропонує широкий спектр різноманітних засобів впливу на політичний процес, його учасників та кінцевий політичний продукт, отже система прикладних політологічних знань є затребуваною та актуальною з точки зору підвищення конкуренції між лідерами, політичними партіями, суспільно – політичними рухами тощо. Важливим є розуміння стратегічної ролі царини прикладної політології для інституцій держави та громадянського суспільства в цілому.

Не має громадян поза соціально – політичними технологіями, політика максимально «дотична» до кожного, а тому глибокі знання специфіки реалізації політичного впливу відкривають нові можливості для кожного політолога практика, який хоче бути у консультуванні та знати перелік технологічних прийомів. Підготовка спеціаліста саме такого професійного профілю – це і є основа розвитку політичних процесів на сучасному рівні.

Прикладна політологія – це складова частина політології, що являє собою систему конкретних моделей політики і політичного процесу, а також сукупність як методологічних принципів, методів і процедур їхнього дослідження, так і політичних технологій, конкретних програм і політичних рекомендацій, орієнтованих на практичне використання й одержання реального політичного та соціального ефекту. Розвивається в тісному зв'язку з прикладною соціологією і кратологією і належить до числа наукових дисциплін, що перебувають у стадії становлення.

Найважливішими *функціями прикладної політології* є:

- політичний маркетинг (вивчення політичного ринку та інформаційний вплив на його формування);

- політичний менеджмент (підготовка, ухвалення, реалізація політичних рішень, що відображають інтереси і вимоги соціальних груп);

- політичне прогнозування (аналіз політичної ситуації, що складається, і тенденцій політичного розвитку, що формуються, вироблення практичних порад і рекомендацій учасникам політичних подій, конфліктів тощо з метою нормалізації

Мета - формування знання і оволодіння методами стратегічного й ситуаційного політичного аналізу, прогнозування й консультування, актуалізація та систематизація політичних технологій, їх впровадження у соціально – політичні процеси на різних етапах розвитку.

Завдання: засвоєння здобувачами базових засад політичного аналізу, процесів наукового визначення і аналізу політичної проблеми, прогнозування її розвитку

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування аналітичних, практико – прикладних та когнітивних здібностей, які дозволять здобувачам оптимізувати власні зусилля щодо освоєння сфери застосування прикладних політичних технологій на різних рівнях функціонування й розвитку. Здобувачі зможуть реалізувати свій професійний потенціал у сферах політичного маркетингу, виборчих технологіях, іміджмейкінгу у політичному процесі, трансформації політичної репутації сучасного лідера, а також у царині реалізації менеджмеральної стратегії.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМИ

Тема 1. Предмет курсу «Прикладна політологія»

План

1. Предмет «Прикладна політологія»
2. Сутність прикладних політичних досліджень та їх міждисциплінарний характер
3. Зв'язок прикладної політології з іншими навчальними дисциплінами
4. Зацікавлена роль суб'єкта прикладних досліджень політики , безпосередня їх зв'язок з політичною практикою.

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів: Здобувач звертає увагу на критерії розмежування фундаментальних і прикладних досліджень в політичній науці. Предметна область і функції прикладної політології. Здобувач підкреслює головну мету використання фундаментальних механізмів політики в практичній діяльності . Зацікавлена роль суб'єкта прикладних досліджень політики, безпосередній їх зв'язок з політичною практикою.

Важливо відмітити для здобувача фазу пізнавального циклу : перехід від абстрактно- теоретичних моделей до конкретного їх синтезу в політичних технологіях. Локалізоване простір і обмеженість за часом аналітичного континууму. Взаємозв'язок загальної теорії політики, прикладної політології, політичних технологій та практичної політики. Соціальна інженерія та сучасні політичні технології.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть основні критерії розмежування фундаментальних та прикладних політологічних досліджень?

2. Визначте предметну область прикладної політології

3. Розкрийте особливості виникнення та етапи розвитку прикладного політологічного знання.

4. Які особливості когнітивного процесу у прикладній політології?

5. Охарактеризуйте специфіку співпраці політичного консультанта та його «клієнтів»

6. Що таке соціальна інженерія та сучасні політичні технології як її сегмент?

7. Розкрийте взаємозв'язок загальної теорії політики, прикладної політології, політичних технологій та практичної політики.

Реферати:

1. Предметна область і функції прикладної політології.
2. Фаза пізнавального циклу : перехід від абстрактно- теоретичних моделей до конкретного їх синтезу в політичних технологіях.
3. Соціальна інженерія та сучасні політичні технології.

Тема 2. Політичний аналіз: сутність, функціональне призначення

План

1. «Аналіз політики» як нова професія
2. Основи підготовки до аналізу політики
3. Методи політичного аналізу
4. Ступінь нейтральності політичного аналізу і плюралізм концептуальних підходів

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Поняття політичної проблеми. Виокремлення стратегічних й поточних політичних проблем. Засоби концептуалізації політичних проблем у сучасному політичному процесі. Проблемно - політична ситуація як вихідний пункт прикладного політичного аналізу (ППА).

Здобувач звертає увагу на методологічні та методичні принципи реального політичного аналізу. Аналіз політичного процесу та його моніторингові аспекти. Постать політичного експерта. Експертні групи у прикладних політичних дослідженнях. Професійна етика політичного аналітика.

Питання для самоперевірки

- 1. Визначте, що таке «політична проблема»?*
- 2. Чим відрізняються стратегічні та поточні Політичні проблеми?*
- 3. Які засоби моніторингу та виявлення політичних проблем можна виокремити?*
- 4. Розкрийте сутність проблемно - політичної ситуації як вихідного пункту прикладного політичного аналізу.*
- 5. Назвіть методологічні та методичні принципи реального політичного аналізу для політичного консультанта.*
- 6. Яка роль експертних груп у прикладних політичних дослідженнях?*

7. На чому базується політична етика аналітика у царині прикладного політичного дослідження?

Реферати

1. Методологічні принципи політичного аналізу.
2. Постать політичного експерта. Експертні групи у прикладних політичних дослідженнях.
3. Професійна етика політичного аналітика.
4. Аналітичні центри політичних досліджень в Україні.
5. Аналітичні центри політичних досліджень у світі

Тема 3. Прикладне політичне дослідження та його роль в політичному аналізі

План

1. Поняття «прикладне політичне дослідження» та його функціональне призначення
2. Типологія прикладних досліджень
3. Етапи підготовки прикладного дослідження

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Здобувачі звертають увагу на деталізацію поняття «прикладне політичне дослідження». Також на функціональне призначення прикладного

політичного дослідження. Типологія прикладних політичних досліджень та їх зв'язок з політологічною теорією. Опитування як джерело отримання емпіричної інформації безпосередньо від громадян. Різновиди опиту або опитування. Контент - аналіз, івент - аналіз, інтент - аналіз. Статистична звітність, особливості її складання. Типологія статистичної звітності. Сучасні різновиди електронних інформаційних джерел. Експеримент у прикладних політичних дослідженнях. Різновиди експерименту у прикладних політичних дослідженнях. Інформаційно-аналітичне поле політики. Інформаційні джерела як дзеркало політичної реальності та як результат прикладної діяльності аналітиків. Типи інформаційних джерел (за Р. Мангеймом і Д. Річем).

Здобувачу потрібно звернути увагу на методи прикладної політології: спостереження, контент-аналіз, опитування прямих чи опосередкованих учасників події, ігрові методи, факторний аналіз, когнітивна картографія, матричний аналіз, конфігуративні дослідження, біографічний аналіз тощо. Цілі та результати прикладного дослідження. Рівні прикладної політології: методологічний, методичні, процедурний. Описове та аналітичне прикладне дослідження

Поняття методики аналізу. Методика аналізу політичних ситуацій. Аналогове моделювання. Методики перевірки фальсифікації виборів. Методики групових очних і заочних експертних оцінок. Методики оцінки типу та виду політичної влади. Політичний менеджмент як основна сфера застосування методик аналізу політичних процесів.

Питання для самоперевірки

- 1. Визначте сутність поняття методики політичного аналізу?*
- 2. Які методики перевірки фальсифікації виборів Ви можете назвати?*

3. На чому базується застосування методик групових очних і заочних експертних оцінок?

4. Чи існують аналітичні та практико – прикладні обмеження у застосуванні методик аналізу поточних політичних процесів?

Теми рефератів

1. Особливості прикладного політичного дослідження
2. Правила постановки проблеми дослідження

Тема 4. Політичний маркетинг у прикладних політичних технологіях

План

1. *Умови політичного ринку та маркетингового середовища. Дослідження та сегментування політичного ринку.*
2. *Політична реклама та антиреклама. Різновиди політичного рекламування. Закон 4P та його застосування у політичних (виборчих) кампаніях.*
3. *Брендинг політичної партії. Позиціонування на політичному ринку. Відтворення логіки та алгоритмів політичного ПР.*
4. *Політична реклама та агітація.*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Умови політичного ринку та маркетингового середовища. Дослідження та сегментування політичного ринку. Вивчення громадської думки. Види опитувань громадської думки та їх функції. Політичні проекти, технології, програми, пропаганда як інформаційний важіль політичної влади. Політична реклама та антиреклама.

Різновиди політичного рекламування. Закон 4Р та його застосування у політичних (виборчих) кампаніях. Брендинг політичної партії. Позиціонування на політичному ринку. Відтворення логіки та алгоритмів політичного ПР. Політична реклама та агітація. Різновиди політичної агітації. Засоби агітаційного впливу на аудиторію.

Питання для самоперевірки

1. *Що таке політичний маркетинг?*
2. *Які елементи комерційного маркетингу реалізуються в межах політичного?*
3. *Якими засобами можна дослідити громадську думку?*
4. *Що таке політичний проект? Назвіть засоби політичного проектування.*
5. *Які специфічні структурні компоненти має в собі середовище політичного ринку?*
6. *Назвіть та охарактеризуйте основні різновиди політичного ринку.*
7. *Визначте рівні конкурентності, слабokonкурентності та неконкурентності політичного процесу*
8. *Що таке політична реклама? Назвіть основні засади політичного рекламування?*

Реферати

1. Базові засади політичного маркетингу
2. Технології політичного рекламування.
3. Політичний ринок та його логіка
4. Різновиди політичної агітації. Засоби агітаційного впливу на аудиторію.

Тема 5. Менеджеріальна стратегія у прикладній політології

План

- 1. Менеджмент та менеджеріальна стратегія у політиці.*
- 2. Методологічний інструментарій політичного менеджменту.*
- 3. Партийний менеджмент та основи партології. Рівні політико – партійного управління.*
- 4. Типологія рішень у політичному менеджменті: індивідуальні, паритетні, ієрархічні. Кооперативність у прийнятті політичного рішення*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Менеджмент та менеджеріальна стратегія у політиці. Принципи менеджменту та політичного менеджменту. Соціотехніка політичного (державного) менеджменту. Методологічний інструментарій політичного менеджменту.

Принципи та критерії ефективності державного управління. Партийний менеджмент та основи партології. Рівні політико – партійного управління. Топ – менеджмент політичної партії. Структурне компонування політико – партійного менеджменту. Кадрова політики у партійному будівництві як системний процес та його модифікаційні моделі.

Управління процесом мотивації. Управління процесом комунікації. Аналіз брендингу сучасного управління.

Типологія рішень: індивідуальні, паритетні, ієрархічні. Кооперативність у прийнятті політичного рішення, горизонтальна та вертикальна комунікація.

Категорії політичного рішення: об'єкт, агент, адресат, тип. Проблематика об'єкта регулювання, латентних об'єктів, явних та латентних витрат на реалізацію прийнятого рішення.

Питання для самоперевірки

1. *Як Ви розумієте категорію менеджеріальна стратегія ?*
2. *Назвіть основні принципи політичного менеджменту.*
3. *Як управляти процесом політичної мотивації?*
4. *Визначте базову структуру політичного рішення*
5. *Назвіть та охарактеризуйте основні типи політичних рішень.*
6. *Як керувати процесом політичної комунікації?*
7. *Що таке політичний рекрутинг? На чому він базується?*

Реферати

1. Принципи менеджменту та політичного менеджменту.
2. Фундаментальні засади партійного менеджменту
3. Кадрова політики у партійному будівництві як системний процес та його модифікаційні моделі.
4. Основи електорального політичного менеджменту
5. Політичний брендинг та його аналітика

Змістовний модуль 2. «Політичне прогнозування та політичне консультування»

Тема 6. Способи і прийоми політичного прогнозування

План

- 1. Поняття політичного прогнозу. Сутність і значення політичного прогнозу.*
- 2. Типологія політичних прогнозів. Критерії виділення типів політичних прогнозів.*
- 3. Алгоритм і принципи політичного прогнозування.*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Поняття політичного прогнозу. Сутність і значення політичного прогнозу. Типологія політичних прогнозів.

Критерії виділення типів політичних прогнозів. Алгоритм і принципи політичного прогнозування. Методики розробки політичних прогнозів. Політичний міфи та його основні сценарії. Утопія. Футурологія.

Питання для самоперевірки

- 1. Дайте визначення поняттю «політичний прогноз».*
- 2. Які аналітичні інструменти застосовує аналітик для створення політичного прогнозу?*
- 3. Назвіть критерії виділення типів політичних прогнозів*
- 4. Охарактеризуйте методики розробки політичних прогнозів*
- 5. На чому базується футурологія як сегмент політичного прогнозування?*

Реферати

1. Концептуальні засади політичного прогнозування як сегменту прикладної політології
2. Методики розробки політичних прогнозів.
3. Прогностичні політичні центри в Україні та в світі
4. Політичний міфи та його основні сценарії. Утопія. Футурологія.

Тема 7. Політичне консультування: сутність, типологія, функції

План

- 1. Сутність політичного консультування. Функціональне призначення політичного консультування.*
- 2. Типологія політичного консультування. Професійні різновиди політичних консультантів.*
- 3. Методи та технології політичного консультування*
- 4. Вітчизняний та зарубіжний досвід політичного консалтингу*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Сутність політичного консультування. Функціональне призначення політичного консультування. Типологія політичного консультування . Етапи процесу політичного консультування. Професійні різновиди політичних консультантів. Т - образний профіль політичного консультанта, експертне консультування, навчальне та інтегративне консультування, діагностика проблеми політичним консультантом. Процес формулювання варіантів політичного рішення. Рекомендації замовнику.

Питання для самоперевірки

- 1. В чому основна сутність політичного консультування?*
- 2. Чим відрізняється внутрішнє політичне консультування від зовнішнього?*
- 3. Якими психологічними та професійними рисами повинен бути наділений політичний консультант?*
- 4. Назвіть основні етапи роботи політичного консультанта?*
- 5. Назвіть основні правила щодо складання рекомендацій замовнику щодо прийняття політичного рішення*

Реферати

- 1. Історія та концептуальні засади політичного консультування*
- 2. Специфіка діяльності сучасного політичного консультанта*
- 3. Політичний консалтинг в Україні: специфіка та базові аспекти розвитку*
- 4. Моделі політичного консалтингу.*

Тема 8. Політичний ризик та спроби управління ним

План

- 1. Поняття «політичний ризик». Сутність політичного ризику.*
- 2. Політичний ризик від теорії до практики.*
- 3. Дослідження політичного ризику. Культурно - історичні фактори політичного ризику.*
- 4. Рівні дослідження політичного ризику. Етапи дослідження політичного ризику.*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Поняття «політичний ризик». Сутність політичного ризику. Політичний ризик від теорії до практики. Дослідження політичного ризику. Культурно - історичні фактори політичного ризику. Соціально-політичні та соціально-економічні фактори політичного ризику. Рівні дослідження політичного ризику. Етапи дослідження політичного ризику. Функціональне призначення політичного ризику. Управління політичним ризиком.

Питання для самоперевірки

1. *Що таке політичний ризик?*
2. *З яких компонентів складається політичний ризик?*
3. *Як управляти ризиками у політичній кампанії?*
4. *Назвіть базові фактори політичного ризику. Визначить їх специфіку.*
5. *Охарактеризуйте рівні дослідження політичного ризику?*
6. *Як Ви розумієте поняття «конфліктний потенціал» політичного ризику?*
7. *Визначте методи оптимізації політичного ризику на сучасному етапі.*

Реферати

1. Соціально-політичні та соціально-економічні фактори політичного ризику.

2. Рівні дослідження політичного ризику. Етапи дослідження політичного ризику.

4. Функціональне призначення політичного ризику. Управління політичним ризиком.

Тема 9. Політичне консультування при розробці політичних рішень

План

- 1. Поняття, типологія та функції політичного рішення.*
- 2. Алгоритм розробки політичних рішень. Різновиди політичних рішень.*
- 3. Фундаментальні політичні рішення та їх специфіка.*
- 4. Вимоги до політичних рішень.*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Поняття, типологія та функції політичного рішення. Алгоритм розробки політичних рішень. Різновиди політичних рішень. Фундаментальні політичні рішення та їх специфіка. Вимоги до політичних рішень. Варіанти виокремлення етапів процесу прийняття та реалізації політичного рішення. Фіксація та усвідомлення проблеми.

Формування уявлень про задачу. Формування альтернатив. Критерії вибору. Елімінація вихідних альтернатив. Оцінка корисності альтернатив. Вибір оптимальної альтернативи. Методики та технології розробки політичних рішень у прикладній політології. Політичний простір. Нормальна і кризова політична ситуація. Інкрементальна, раціонально-універсальна та змішано-скануюча методики політичних рішень.

Реферати

1. Теорія та практика прийняття політичних рішень
2. Методики та технології розробки політичних рішень у прикладній політології.
3. Консультування та прийняття політичних рішень у кризових ситуаціях
4. Базові засади консультування у сфері кадрового забезпечення політичної організації.

Тема 10. Діяльність політичного консультанта в процесі виборчої кампанії

План

1. Створення ефективного передвиборчого штабу.
2. Сегментація електорату та актуалізація суспільних проблем створення паспорту виборчого округу.
3. Особливості моніторингу у передвиборчий та виборчий періоди
4. Переговори по створенню коаліцій (блоків) в виборчій кампанії.

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Створення ефективного передвиборчого штабу. Сегментація електорату та актуалізація суспільних проблем створення паспорту виборчого округу.

Використання PR в діяльності медіа - групи. Прес - пакет для презентації суб'єкта політики в виборчій кампанії.

Моніторинг формування і діяльності виборчих комісій. Підготовка аналітичних документів. Переговори по створенню коаліцій (блоків) в виборчій кампанії. Підготовка до публічного виступу на радіо, телебаченні, прес - конференції. Складання паспорту виборчого округу.

Питання для самоперевірки

- 1. Назвіть правила інформаційного моніторингу у формуванні та діяльності виборчих комісій.*
- 2. За якими ознаками відбувається сегментація електорату у виборчій кампанії?*
- 3. На яких принципах базується створення ефективного передвиборчого штабу?*
- 4. Назвіть компоненти прес - пакету для презентації суб'єкта політики в виборчій кампанії.*
- 5. Яким чином підготувати кандидата до публічного виступу в ЗМІ?*

Реферати

1. Базові засади діяльності передвиборчого штабу
2. Використання PR в діяльності медіа - групи. Прес - пакет для презентації суб'єкта політики в виборчій кампанії.
3. Моніторинг формування і діяльності виборчих комісій.
4. Підготовка до публічного виступу на радіо, телебаченні, прес - конференції.

Тема 11. Медіапланування та його структура у виборчому процесі

План

1. *Феномен медіапланування. Структура медіапланування та її особливості.*
2. *Моделювання іміджу загальнополітичного лідера та медіапланування. Розрахунок витраченого часу та ресурсів.*
3. *Медіа план та його компоненти.*
4. *Основні показники медіапланування. Охоплення. Переваги і недоліки зовнішньої реклами як рекламоносія.*

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Феномен медіапланування. Структура медіапланування та її особливості. Моделювання іміджу загальнополітичного лідера та медіапланування. Розрахунок витраченого часу та ресурсів. Медіа план та його компоненти. Основні показники медіапланування. Охоплення. Переваги і недоліки зовнішньої реклами як рекламоносія. Основні показники медіапланування. Частота. Основні показники медіапланування. Рейтинг. Вимірювання рейтингу. Види рейтингу. Три етапи медіапланування. Цілі і завдання медіапланування. Основні показники медіапланування. Сума рейтингових пунктів. Доля. Індекс відповідності. Переваги і недоліки журналів як рекламоносія.

Питання для самоперевірки

1. *Охарактеризуйте медіапланування як системний процес. Наайте характеристики етапам медіапланування.*
2. *Яким чином можна розрахувати витрачені в процесі медіапланування ресурси?*
3. *Як оптимізувати процес медіапланування у політичній кампанії?*

4. Яким чином можна здійснити вимірювання рейтингу політичного кандидата?

5. Визначте основні показники медіапланування у політичній кампанії.

Реферати

1. Основи медіапланування та політичний процес
2. Основні показники медіапланування.
3. Рейтинг. Вимірювання рейтингу. Види рейтингу.
4. Три етапи медіапланування. Цілі і завдання медіапланування.

Тема 12. Іміджмейкінг та нейролінгвістичне програмування кандидата у виборчій кампанії

План

1. Політичний іміджмейкінг та іміджелогія.
2. Технології та методи політичного іміджу
3. Нейролінгвістичне програмування (НЛП) - створення багатовимірної моделі структури та функцій досвіду людини.
4. Функції НЛП. Теорія НЛП. Етапи НЛП. Різновиди НЛП. Застосування НЛП - технологій у політиці.
5. Виборча кампанія та нейролінгвістичне програмування - базові перспективи розвитку та розширення.

Методичні рекомендації до вивчення теми.

Здобувачам рекомендується розпочати ознайомлення з темою заняття з наступних аспектів:

Політичний іміджмейкінг та іміджелогія. Елементи іміджу та вибір моделі поведінки. Психологія сприйняття прямої і непрямой іміджоформуючої

інформації. Типи іміджів. Позитивний та негативний імідж. Особистісний та професійний імідж.

Нейролінгвістичне програмування (НЛП) - створення багатовимірної моделі структури та функцій досвіду людини. Функції НЛП. Теорія НЛП. Етапи НЛП. Різновиди НЛП. Застосування НЛП - технологій у політиці. Виборча кампанія та нейролінгвістичне програмування - базові перспективи розвитку та розширення. Політичні задачі, де НЛП може стати у нагоді: іміджевий аналіз, дослідження, моніторинг та поточний аналіз активності партій, аналіз реклами та передвиборної PR-кампанії, рекомендації по співпраці зі ЗМІ, поради по організації та проведенні прес-конференцій, розробка ідеології, її окремих процесів та явищ, тематичні тренінги для регіональних партійних організаційних структур, навчання психологічним аспектам контактування із виборцями, психологічні тренінги для партійних лідерів та керівництва.

Питання для самоперевірки

- 1. Дайте визначення поняттю політичний іміджмейкінг*
- 2. В чому полягає принципова різниця між політичним іміджем та політичною іміджелогією?*
- 3. Вербальний та невербальний політичний імідж у контексті електоральної кампанії: назвіть елементи успішного застосування на сучасному етапі розвитку.*
- 4. Охарактеризуйте засоби трансформації політичного іміджу на різних етапах політичної кампанії?*
- 5. Назвіть засоби покращення політичної репутації та отримання репутаційного капіталу.*
- 6. Які сенси має застосування у виборчій кампанії нейролінгвістичного програмування - назвіть базові перспективи розвитку та розширення?*

Реферати

1. Іміджмейкінг та створення політичної репутації
2. Іміджмейкінг на різних етапах виборчої кампанії
3. Теорія НЛП. Етапи НЛП
4. Виборча кампанія та нейролінгвістичне програмування

Аналітичне есе «Успішний політичний імідж мого кандидата»

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ, ПОВІДОМЛЕНЬ ТА ДОПОВІДЕЙ

1. Аналіз політики як нова професія.
 2. Методики аналізу політичної ситуації
 3. Політична аналітика як галузь прикладної політології і професія
 - 4.. Прикладне політичне дослідження і його функціональна роль
 5. Сутність і значення каузальної моделі
 6. Політичні методики та технології: сутність понять, спільні риси і відмінності.
 7. Предмет і об'єкт політичного прогнозування
 8. Методики політичного прогнозування
 9. Аналіз особливостей внутрішньополітичного прогнозування (на прикладі сучасної України)
 10. Прогноз політичного майбутнього України в нових політичних реаліях
- Методики розробки політичних рішень

11. Значення наукового політичного прогнозування в умовах модернізації українського суспільства
12. Політичний менеджмент як напрямок прикладної політології.
13. Роль бюрократії в реалізації політичних рішень
14. Сутність і форми політичного консультування
15. Політичний ризик та способи його передбачення
16. Нейролінгвістичне програмування іміджу кандидата
17. Моніторинг ЗМІ в процесі виборчої кампанії
18. Методики «сегментації електорату»
19. Фахові і етичні чинники діяльності політичного консультанта
20. Індивідуальне та масове NLP
21. NLP у виборчому процесі - сутність та специфіка
22. Політичний маркетинг та політична реклама.
23. Політична антиреклама та її застосування у сучасному виборчому процесі.
24. Проблемні аспекти медіації політичного конфлікту
25. Створення виборчого штабу: мета, етапи та поточні виклики
26. Системні ризики у роботі політичного консультанта
27. Фундаментальні засади та практика розбудови сучасної політичної партії
28. Просування іміджу кандидата у електоральній кампанії
29. Технології нарощування репутаційного капіталу в сучасних умовах
30. Методи протидії компромату у політичній кампанії

ФОРМИ КОНТРОЛЮ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Форма контролю: поточний контроль - перевірка знань в ході занять, ознайомлення та оцінка усних доповідей (реферативних робіт), оцінка надбаних навичок в процесі практичних занять; Поточний контроль успішності здійснюється за п'ятибальною шкалою.

Періодичний контроль передбачає проведення тематичного експрес тестування.

Підсумковий контроль – іспит. Він може проводитися в усній формі за екзаменаційними білетами, в письмовій формі за контрольними завданнями або у формі тестування.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Оцінка знань, умінь і практичних навиків студента з дисципліни «Прикладна політологія» здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль знань студентів проводять за трьома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента впродовж семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань/контрольних замірів;
- контроль за виконанням завдань самостійного опрацювання і розрахункової роботи.

При контролі систематичності й активності роботи студентів оцінці підлягають:

- самостійна робота студентів;

- відвідування й активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми семінарських занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Предмет курсу «Прикладна політологія»	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Політичний аналіз: сутність, функціональне призначення	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Прикладне політичне дослідження та його роль в політичному аналізі	0 – 5 (Реферативна робота, опитування)	0 – 5
Політичний маркетинг у системі прикладних політологічних технологій	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Політичний менеджмент	0 – 5 (Реферативна робота, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Способи і прийоми політичного прогнозування	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Політичне консультування: сутність, типологія, функції	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Політичний ризик та спроби управління ним	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Політичне консультування при розробці політичних рішень	0 – 5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Діяльність політичного консультанта в процесі	0 – 5 (Реферативна робота, есе,	0 – 5

виборчої кампанії	опитування, участь у дискусії)	
Медіапланування та його структура у виборчому процесі	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Іміджмейкінг та нейролінгвістичне програмування кандидата у виборчій кампанії	0 –5 (Реферативна робота, есе, опитування, участь у дискусії)	0 – 5
	Всього за семінарські заняття	60
	Підсумкове оцінювання	40
	Всього	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

Питання для підсумкового контролю

1. Прикладна політологія, її предмет, принципи та специфіка
2. У чому полягає відмінність між теоретичною і прикладною політологією?
3. Проаналізуйте вплив розвитку прикладної політології на політичний процес.
4. Прикладне політологічне дослідження як система організаційно-технічних процедур.
5. На основі актуальної політичної події (явища, процесу) сформулюйте завдання прикладного політологічного дослідження.
6. У чому полягає взаємовплив теоретичної та прикладної політології?
7. Розкрийте сутність основних структурних елементів прикладної політології.
8. На прикладах із політичного життя сучасної України проілюструйте основні функції прикладної політології.
9. Охарактеризуйте особливості методології і методів прикладної політології, можливості їх використання.
10. Обґрунтуйте необхідність застосування у прикладній політології досягнень математики, психології, соціології, педагогіки.
11. Розкрийте роль американської політології для систематизації досвіду прикладних політичних досліджень.
12. Розкрийте сутність та особливості політичного консультування як структурної частини прикладної політології.
13. Сутнісні характеристики прикладного політичного аналізу

14. Аналіз державної політики та його особливості
15. Методологічні підходи і методи прикладного політичного аналізу
16. Методологічні проблеми політичного аналізу
17. Правила соціологічних процедур в обробці, опису та інтерпретації даних
18. Біхевіористський метод у прикладній політології
19. Біхевіористичні дослідження електоральної поведінки громадян
- Опитування громадської думки як метод прикладної політології
20. Експериментальні дослідження у прикладній політології, базові засади та значення.
21. Лабораторні та польові експерименти у прикладному політологічному дослідженні
22. Теорія ігор та її місце в прикладній політології
23. Способи застосування моделювання у прикладній політології
24. Методики аналізу політичних процесів
25. Соціотехніка політичного (державного) менеджменту
26. Методологічний інструментарій політичного менеджменту
27. Принципи та критерії ефективності державного управління
28. Специфіка політичного маркетингу, зв'язок з комерційним маркетингом
29. Проаналізуйте основні етапи виборчого маркетингу
30. Вкажіть системотворчі елементи політичного ринку

31. Дайте визначення сегментації політичного ринку, характерним її особливостям
32. Особливості медіапланування у виборчому процесі
33. Сутність і форми політичного консультування
34. Особливості взаємодії політичних консультантів і суб'єктів політичної діяльності
35. Способи і прийоми політичного прогнозування
36. Сутність і значення політичного прогнозу. Типологія політичних прогнозів
37. Зміст та структура політичних рішень
38. Процес прийняття політичних рішень та його основні етапи
39. Поточні та і довгострокові рішення у системі державного управління
40. Політичний ризик та способи його передбачення
41. Особливості основних типів виборчих технологій
42. Моніторинг ЗМІ в процесі виборчої кампанії
43. Технологія реалізації маніпулятивного впливу. Фази політичного маніпулювання.
44. Обґрунтуйте механізми викриття фактів політичних маніпуляцій під час виборчих кампаній
45. Охарактеризуйте основні іміджеві проблеми виборчих кампаній
46. Методики «сегментації електорату»

47. Фахові і етнічні чинники діяльності політичного консультанта
48. Індивідуальне та масове NLP у політичному процесі
49. Нейролінгвістичне програмування іміджу кандидата
50. NLP у виборчому процесі - сутність та специфіка

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Брандибура І. Ю. Професійна підготовка фахівців з політології: досвід Англії та Уельсу: монографія. Львів: ВД «Панорама», 2018. 152 с. С. 29-85.
2. Вировий С. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Ефективність державного управління: зб. наук. пр. — Вип. 39 / за заг. ред. чл. кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2014. — 508 с.
3. Грабовецький Б. Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрямки використання : монографія / Грабовецький Б. Є. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 171 с.
4. Климкова І. І. Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климкова, М. А. Остапенко. — К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2011. — 160 с
5. Ключенко Є. О. Політична участь: прогнозування і новітні риси в Україні XXI. *Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія.* 2016. No 2 (24). С. 48 – 53

6. Кокарча Ю. О. Інтернет - техноогії: еволюція використання у виборчому процесі. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманов*. 2019. Вип. 25. С. 62 – 66
7. Макаренко А. С. Становлення електоральних правил: поняття виборчої інженерії. *Вісник. Серія "Політологія"*. №1132. 2014. С. 77–81.
8. Молдаванчук В. В. Спосіб оцінювання та прогнозування рівня складності суспільно-політичної обстановки. *Честь і закон*. 2013. № 4. - С. 76-83. -
9. Петренко І. І. Аналітичні центри як суб'єкти формування публічної політики: Монографія. К.: Видавець Вадим Карпенко, 2018. 360 с. Розділ 3. С.208-248.
10. Політична наука: Методи дослідження: підручник/за ред. О.А. Габрієляна. К., 2012. С. 219.
11. Олещук П. Новітні політичні технології інформаційного впливу: монографія. – К., 2018.
12. Рубанов В. В. Загальне та особливе у співвідношенні меж предметного поля політичного аналізу та аналізу політики. *Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна «Питання політології»*. 2018. С. 6-15.
13. Семенченко Ф.Г. Політична діяльність: аксіологічний вимір: Монографія. К., 2011.
14. Соловійова А. С. Спецкурс з прикладної політології (у сфері політичної журналістики) : методичні рекомендації / А. С. Соловійова. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. – 68 с
15. Шинкаренко О. Специфіка маркетингового стратегічного планування виборчих кампаній в Україні. *Грані*. 2015. № 9 (125). С. 60 – 67

16. Шинкаренко О. Маркетингова модель електоральної поведінки: сутність та основні характеристики. *Український соціологічний журнал*. 2013. № 1 – 5. С. 87 – 91

17. Beck P., Gunther R., Nisbet E. The 2016 Ground Game from the Voters' Perspective. *VOX Media*. 2018. January 22.

Додаткова

1. Ващенко К.О. Політичний аналіз і прогноз у сучасній Україні. К., 2008

2. Груєва О. В. Політичний акціонізм: поняття, форми, досвід використання у політичному процесі. *Політичне життя*. 2018. №1. С. 20 – 25

3. Головатий М. Ф. Політичний менеджмент : навчальний посібник / М. Ф. Головатий. — К. : МАУП, 2005. — 264 с.

4. Дацюк С. Популярно про стратегію та стратегування 1-10. URL: blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/46fbf98759430/

5. Демяненко В. Прядко Т. Засоби інформаційно – психологічного маніпулювання в сучасних виборчих технологіях в Україні. *Humanitarium*. 2019. Vol. 41 P. 16 – 26

6. Золотухін Е. Політичний маркетинг: багатозначність поняття. *Політичний менеджмент*. 2007. № 5. С. 13 – 22

7. Кочубей Л. Категоріальне осмислення виборчих процесів. Політичний менеджмент URL: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=29&c=448>.

8. Плещенко К. Низова блогосфера як засіб індивідуального самовираження. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2013. No 2 (14). С. 97 – 101

9. Політичний аналіз та консалтинг: опорний конспект лекцій з курсу «Прикладна політологія» / А. І. Скрипник. - Одеса: Астропринт, 2006- 68 с.

10. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навчальний посібник / Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. — К. : Знання, 2006. — 663 с.

11. Почепцов Г. Г. Паблік рилейшнз : навчальний посібник / Г.Г. Почепцов. —

К. : Знання, 2004. — 373 с.

12. Телешун С.О., Баронин А.С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації. К.: Видавець Паливода А.В., 2001.

13. Diamond Edwin, Bates Stephen. The Spot: The Rise of Political Advertising on Television. 3rd ed. — Cambridge, MA : MIT Press, 1992. 418 p.

14. Voltmer K. Mass Media and Political Communication in New Democracies /

K. Voltmer. — N Y.: Routledge, 2006. — 252 p

Електронні інформаційні ресурси

1. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України URL: <http://www.niss.gov.ua>

2. Слово і діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/>

3. Київський міжнародний інститут соціологічних досліджень. URL: <https://kiis.com.ua/>

4. Київський центр політичних досліджень і конфліктології. URL: <http://www.analitik.org.ua/ukr/purposes/>

5. Інститут політичних і етнонац. досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України URL: <http://www.ipiend.gov.ua>

6. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>

7. Центр інновацій та розвитку: http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/depsndc_innov_rozv.

8. Центр політико-правових реформ: <http://pravo.org.ua/>.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Аналіз політичний – 1) цілісна система багаторівневого наукового дослідження політичного життя суспільства. 2) сукупність політологічних методів і процедур вивчення політичної ситуації для прийняття відповідних рішень. Термін уперше вжив американський політолог та економіст Ч. Е. Ліндблом. Як порівняно самостійна багаторівнева наукова дисципліна аналіз політичний виник у 1960-х.

Аналітичний центр – дослідницька організація, яка концентрує діяльність на стратегічній та поточній аналітиці соціально – політичних, економічних та соціокультурних процесах, проводить соціологічні опитування.

Антиреклама політична - це стратегія політичного маркетингу, в якій політичні консультанти свідомо відмовляються від типових підходів політичної реклами та створюють контент, що провокує виборців на реакції, несподівані для звичайної реклами. Це можуть бути гумористичні або провокаційні елементи, несподівані повороти сюжету, або навіть використання образів політичних антигероїв. Головна ідея політичної антиреклами неможлива в тому, щоб виокремити з-поміж маси повідомлень і підвищити емоційну реакцію у електорату.

Виборча кампанія – це сукупність дій політичних партій, передвиборчих блоків, окремих кандидатів та їхніх штабів, спрямованих на досягнення передвиборчих цілей (перемоги на виборах або позиціонування на політичному ринку). Ця технологія належить до загальних виборчих технологій. У кожній демократичній державі є законодавча база, яка чітко регулює поведінку учасників виборчої кампанії, але тут є і нерегульований законом аспект - це вибір виборця. Щоб здійснити на останнього необхідний вплив, використовують специфічні методи і способи впливу на мотивацію його вибору.

Виборчі технології – це система заздалегідь продуманих, запланованих, а також спонтанно використовуваних заходів, планів, процедур, технічних та інформаційних засобів для забезпечення успішного висунення кандидатів та їх обрання.

Виборчий штаб – це координаційна організація, яка формується політичною командою кандидата або політичної партії під час передвиборчої та виборчої політичної кампанії.

Політологія прикладна – розділ політичної науки, який вивчає засоби практичного впливу на політичні процеси

Прикладне політичне дослідження – це дослідницька робота зі створення аналітичної довідки, політичного проекту, політико – рекламного та політико – іміджевого контенту з застосуванням прикладних політологічних методів.

Лобізм – це будь-який вплив на представників влади з метою формування певним чином державної політики в окремій сфері.

Лобістська технологія - це технологія просування потрібного політичного рішення

Маркетинг політичний (англ. marketing, від market — ринок) – це філософія і культура ринкової поведінки у політичних процесах, сукупність політичних технологій, які екстрапольовані з комерційного маркетингу заради підвищення рейтингу, ступеню підтримки та лояльності електорату.

Маркетинг інноваційний – це концепція ведення політики, яка передбачає створення вдосконаленої або принципово нової інновації, і використання в процесі її створення та поширення вдосконалених чи принципово нових інноваційних інструментів, форм та методів політичного маркетингу.

Маркетинг стратегічний – це процес збору інформації та планування чіткого курсу та єдиної цілі для всіх маркетингових дій партії на тривалий термін. Це дозволяє досягти обраних завдань та створювати проекти з високою електоральною цінністю. Зосереджуючись на своїх сильних сторонах та беручи до уваги потреби аудиторії.

Менеджмент політичний – система управління політичними процесами; наука і мистецтво аналізу тенденцій політичного розвитку, передбачення його наслідків, вироблення рекомендацій для політичного керівництва та забезпечення реалізації в політичній практиці.

Політичний менеджмент охоплює систему управління політичною сферою суспільства на основі використання форм, методів і технологій правового менеджменту та політичного маркетингу. Він передбачає безпосередній розгляд, ухвалення та втілення в життя політичних рішень.

Менеджмент партійний – це процес управління структурою, кадровим складом та ресурсами політичної партії

Менеджмент електоральний - це процес управління електоральною кампанією, стратегічного планування, формування виборчого штабу.

Моніторинг - це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі, суспільстві, результати якого слугують для обґрунтування управлінських та політичних рішень.

Ризик політичний - це імовірність того, що деякі політичні чинники (ухвалені або не ухвалені рішення, події тощо) негативно вплинуть на результати розвитку політичної ситуації

Реклама політична - це реклама, спрямована на зміну політичної поведінки суспільства та посилення електоральних позицій політичних лідерів та партій.

Реклама соціальна – це вид некомерційної реклами, що має на меті привернути увагу громадськості до певної соціальної проблеми.

Технологія політична - це сукупність методів і систем послідовних дій, спрямованих на досягнення необхідного політичного результату.